

Отговорности на лекуващия лекар и опериращия хирург

PATIENT FIRST · SAFETY FIRST · PERSONAL RESPONSIBILITY

Статус	Одобрено от началника на отделението като вътрешен организационен стандарт. За формалното му действие като задължителен акт: утвърждаване и довеждане до знанието на персонала по установения ред на лечебното заведение.
Отговорен	д-р Ясен Тодоров, началник на Хирургично отделение

Чл. 1. Персонална отговорност

- За всеки хоспитализиран пациент се определя лекуващ лекар, отговарящ за организацията, клиничното проследяване и документирането на лечението.
- При планова хирургия лекуващият лекар по правило е хирургът, който е поставил амбулаторната оперативна индикация и ще извърши операцията.
- Ако операторът се променя, се документира предаването на съществената медицинска информация и отговорности.

Чл. 2. Амбулаторен преглед и първоначална индикация

При амбулаторния преглед хирургът:

- установява работната диагноза и аргументите за операция;
- определя предполагаемия вид и обем на интервенцията;
- назначава необходимите изследвания и преценява необходимостта от консултации и мултидисциплинарно/онкологично обсъждане;
- обяснява на пациента предложения лечебен подход и алтернативите.

Индикацията подлежи на потвърждаване след хоспитализацията.

Чл. 3. Личен преглед в деня преди плановата операция

Хирургът, който ще оперира пациента, е длъжен **лично да го види в деня преди операцията** и да оцени:

- анамнеза, придружаващи заболявания, алергии, приемани медикаменти (включително антикоагуланти и антиагреганти);
- status praesens и status localis;
- наличните лабораторни и образни изследвания;
- диагнозата, оперативната индикация, предвиждания обем и алтернативите;
- необходимостта от ехография, други допълнителни изследвания и консултации;
- при онкологично заболяване: налична хистология и стадий, нужда от онкокомисия и стратегия на лечение;
- провеждане на своевременен разговор с пациента и документиране на необходимото информирано съгласие.

Установените нерешени въпроси се документират и се съобщават своевременно. Те не се оставят за разрешаване след въвеждане в анестезия.

Чл. 4. Документация

Лекуващият лекар отговаря за анамнезата, общия и локалния статус, диагнозите, медицински обосноваването кодиране, изследванията, лечебния план, предоперативната епикриза и документацията според приложимия медицински стандарт. Необходимата за оперативното решение документация трябва да е завършена **преди операцията**; при незавършена подготовка причината и планът се описват изрично.

Чл. 5. Сутрешна визитация и обсъждане

08:00 Лекуващите лекари извършват визитация на своите пациенти.

08:10 Сутрешно лекарско обсъждане на всички хоспитализирани пациенти, оперираните предния ден и предстоящите операции.

За всеки пациент за операция операторът представя: диагноза и индикация; вид и обем; ключови резултати; особени рискове; необходимост от допълнителна диагностика, консултация или онкокомисия; алергии; нужни инструменти и организация; асистент; ред на операциите.

Всеки лекар има право и задължение да повдигне своевременно съществен клиничен въпрос или опасение. Сутрешният рапорт служи за екипна проверка и обсъждане, но **не прехвърля индивидуалната отговорност на оператора върху колектива**. Решението и оценката на оперативния риск се документират по приложимия ред.

Чл. 6. Промяна в лечебния план и разногласия

При нужда от допълнителна диагностика, нова консултация, онкокомисия или промяна в стратегията лекарят своевременно уведомява оператора и при нужда началника на отделението. При съществен нерешен въпрос за безопасността или индикацията **плановата операция се отлага до изясняване на въпроса**. Клинично обоснованото изразяване на съмнение не е дисциплинарно нарушение.

Чл. 7. Преданестезиологично потвърждение на готовността

Преди въвеждане в анестезия:

- операторът потвърждава хирургичната индикация, съответната диагностика и оперативния план;
- потвърждава се, че пациентът е информиран и е налице необходимото документирано съгласие;
- проверява се дали необходимите консултации и онкокомисия са изпълнени, когато са показани/изисквани;
- анестезиологът потвърждава анестезиологичната готовност;
- екипът провежда WHO Surgical Safety Checklist: Sign In преди въвеждането в анестезия; впоследствие Time Out преди разреза и Sign Out при приключване.

За неизяснен проблем се документира отговорник и действие; ако е съществен за безопасността, операцията не започва.

Чл. 8. Отсъствие/смяна на оператор

При отсъствие се определя своевременно заместващ компетентен лекар или операцията се пренасрочва. Предаването на случая е изрично и документирано; пациентът се уведомява съобразно изискванията за информирано съгласие.

Чл. 9. Спешни операции

При спешни случаи подготовката се адаптира към наличното време, клиничната спешност и закона. Причините за отклонения от плановия ред се документират.

Чл. 10. Контрол, качество и обучение

Началникът организира проверката на спазването на правилото и анализа на инциденти и пропуски; индивидуалната професионална отговорност не отменя необходимостта от системни предпазни механизми. Нарушенията се установяват обективно, като се изслушват всички участници, без да се санкционира добросъвестно съобщаване на риск. Дисциплинарни мерки се налагат **само от компетентния работодател/упълномощено лице** по законовия ред, а не автоматично по този стандарт.

Свързани изисквания: Кодекс на труда; Закон за здравето; действащ медицински стандарт „Хирургия“; WHO Surgical Safety Checklist. Текстът не замества вътрешните актове на работодателя и действащите нормативни изисквания.

д-р Ясен Тодоров

Началник на Хирургично отделение

д-р Стефан Арnaudов

Заместник-началник на Хирургично отделение

Минимална предоперативна контролна проверка

Приложение към Правило №1

Пациент _____	ИЗ № _____	Дата на операцията _____
1 Личен преглед от оператора	☐ ДА ☐ НЕ	
2 Потвърдена диагноза и индикация	☐ ДА ☐ НЕ	
3 Необходимите изследвания са готови	☐ ДА ☐ НЕ	
4 Онкокомисия при необходимост	☐ ДА ☐ НЕ ☐ НП	
5 Предоперативна епикриза	☐ ДА ☐ НЕ	
6 Обсъждане и информирано съгласие	☐ ДА ☐ НЕ	
7 Пациентът е хирургично готов	☐ ДА ☐ НЕ	
8 Нерешени въпроси / отговорник / план		
9. Оператор _____	Дата _____	Час _____ Подпис _____